

Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København
aeldretvaer@sm.dk

Blekinge Boulevard 2
DK-2630 Taastrup

Forskerparken 10
DK-5230 Odense M

Tel. +45 3254 2425
info@danish.care
www.danish.care

Taastrup, 19. september 2024

Hørings svar vedrørende udkast til forslag til ældrelov

Danish.Care vil hermed benytte sig af muligheden for at afgive høringssvar på udkast til forslag til ældreloven. Som organisation vil vi i den sammenhæng samtidigt påpege, at vi ikke er inkluderet på høringslisten, som høringsbrevet er fremsendt til den 22. august, og jeg skal hermed anmode om, at Danish.Care kommer på høringslisten for alle høringer fra Ældreministeriet fremover.

Danish.Care – branchen for hjælpemidler og velfærdsteknologi udtaler sig på vegne af producenter og distributører af hjælpemidler, velfærdsteknologier og pleje-, rehabiliterings- trænings- og omsorgsløsninger, herunder digitale løsninger, som benyttes ældreplejen.

Som forening repræsenterer vi ca. 140 leverandører og dermed samarbejdspartnere for både plejehjem, genoptræningscentre og øvrige kommunale såvel som regionale aktører på ældreområdet.

Dette høringssvar kan også ses i forlængelse af branchens løbende input til ældreministeren omkring velfærdsteknologi, bl.a. ifm. rundbordssamtale om velfærdsteknologi den 2. februar i Ældreministeriet.

Overordnet bakker vi varmt op om forslag til ældreloven herunder de mange gode takter ift. helhedsplejen og lovens fundament på ønsket om mere frit valg, tillid og selvbestemmelse. I dette høringssvar fokuserer vi som forening på området velfærdsteknologi, eller mangel på samme, i ældreloven og vi forholder os ikke til andre aspekter af ældreloven.

Høringsbemærkninger vedrørende velfærdsteknologi i ældreloven og som central del af fremtidens ældrepleje i Danmark – som bør blive afspejlet meget tydeligere i ældreloven:

Som branche ønsker vi i Danish.Care at fremhæve vigtigheden af at indføre en klar hjemmel i den nye ældrelov til brugen af velfærdsteknologi. Teknologi herunder velfærdsteknologi, hjælpemidler og digitale løsninger, har potentialet til at styrke ældreplejen ved at understøtte selvhjulpethed, tryghed og livskvalitet for de ældre, samt effektivisere ressourcerne inden for plejesektoren.

På den baggrund fremfører vi følgende bemærkninger til ældreloven:

I aftalen mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) og Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre om en reform af ældreområdet, der danner grundlag for udkastet til ældreloven, fremgår det at:

"Velfærdsteknologi er et afgørende element i at sikre fremtidens ældrepleje. Det kan give den ældre nye muligheder for at bestemme over eget liv og blive mere selvhjulpne i hverdagen. Samtidig kan velfærdsteknologi bidrage til at skabe bedre arbejdsmiljø og frigive medarbejderes tid til borgernære opgaver. Velfærdsteknologi skal introduceres til ældre borgere på en tryk og værdig vis, som tager højde for borgerens behov."

Derfor er det både ærgerligt og uforståeligt, at velfærdsteknologi konkret ikke er nævnt en eneste gang i udkastet til ældreloven. Dette skal navnlig ses i lyset af, at en af de største barrierer for udbredelsen af velfærdsteknologi i ældreplejen netop er uklar lovhjemmel.

Ovenstående problematik kom f.eks. til udtryk, ved Kommunale Velfærdscheferes høringsvar af 27.marts 2024, i forbindelse med det tidligere fremsatte lovforslag om ændring af serviceloven (L188), der hidtil har reguleret ældreplejen. Her fremføres det, at:

"Vi savner generelt kriterier, der gør det muligt at afgøre, hvilke teknologier, der er tryghedsskabende velfærdsteknologier. Det vil have stor betydning for, hvordan lovforslaget omsættes til handling. F.eks vil teknologierne kunne anvendes som tilsynsbesøg og dermed sikre tryghed for borgerne."

Samme synspunkt er gengivet af rådmænd for Sundhed og Omsorg i Aarhus Kommune, Christian Budde (V) og ældrechefen i Næstved Kommune, Torben Hollmann (S) i Seniormonitor (11.juni 2024):

"Fra Aarhus Kommunes side forsøger vi at få regeringen til at handle på tværs af ministerier for at få lovgivningen bragt op til nutidens standarder. Det er frustrerende, at vi hele tiden får nye teknologiske muligheder, som der er bred politisk opbakning til at tage i brug, men som så bliver bremset af lovgivningen eller uklarheder i lovgivningen.": (Christian Budde, Rådmænd i Aarhus Kommune)

Og

"Det er meget frustrerende med alle de juridiske benspænd. Så jeg har sagt til embedsmændene i kommunen, at jeg ikke vil informeres om alt det, der ikke kan lade sig gøre. De skal kun informere mig om det, der juridisk kan lade sig gøre. At vi så nogle gange kommer til juridisk set at køre over for gult lys, og måske endda nogle gange for rødt, det må jeg tage på mig." (Torben Hollmann, Ældrechef i Næstved Kommune)

Ovenstående bakkes op af Jan Damsgaard, professor ved Institut for Digitalisering på CBS og medlem af ATV's Digitale Vismandsråd, i artiklen "Uklar jura stopper brug af velfærdsteknologi" fra Mandag Morgen (25.marts 2024):

"Det kan ikke være rigtigt, at det første, man gør, når man tænker velfærdsteknologi, er at ringe til nogle jurister. Vi har brug for nogle visioner, og vi har brug for nogle eksempler, hvor man på hele Danmarks vegne kan afklare de her ting på en kort og hurtig facon. Må man gerne, eller må man ikke?"

Det er således bydende nødvendigt, at ældreloven kommer til at rumme en nutidig, fremtidssikret og smidig regulering af velfærdsteknologi:

I forlængelse af disse bemærkninger foreslår vi følgende konkrete forslag til ældreloven:

1) Klar bestemmelse om, at velfærdsteknologi kan anvendes

Den nye ældrelov bør indeholde en eksplicit bestemmelse, der giver kommuner og andre relevante aktører mulighed for at anvende velfærdsteknologi som en del af ældreplejen. En sådan bestemmelse vil sikre juridisk klarhed og ensartethed på tværs af kommuner. Velfærdsteknologi bør anvendes, når den er egnet, nødvendig og afbalanceret i forhold til den ældres individuelle behov og rettigheder. Teknologien skal fungere som et supplement, der understøtter den menneskelige omsorg, så kvaliteten i plejen som minimum kan bibeholdes.

Vi foreslår en enkel, teknologineutral bestemmelse om, at velfærdsteknologi og andre digitale hjælpemidler, kan anvendes som led i plejen i eget hjem, ved ophold på plejehjem eller på botilbud. Konkret kan bestemmelsen f.eks. affattes således:

"Personalet kan som led i plejen i eget hjem, på plejehjem eller på andre bosteder frit anvende velfærdsteknologi og andre digitale hjælpemidler for, at sikre personens tryghed, værdighed og omsorg, medmindre den pågældende, eller dennes værge, modsætter sig anvendelsen.

Hvis den velfærdsteknologi eller det digitale hjælpemiddel, der anvendes i henhold til ældrelovens §[X], har funktioner, der muliggør monitorering, lokalisering eller måling af vitale parametre, skal den dataansvarlige sikre, at:

1. Kun de personoplysninger, der er nødvendige for at opnå formålet med brugen af teknologien, behandles

og

2. Indsamlede personoplysninger ikke gemmes længere end nødvendigt for at opnå det formål, som oplysningerne blev indsamlet til."

Som supplement til ovenstående kan det overvejes at afsætte midler til at øge vejledningsindsatsen på området. Det vil navnlig være relevant i forhold til Datatilsynet, Ankestyrelsen og evt. Folketingets Ombudsmand (fx i myndighedsguiden).

2. Undgå henvisning til specifikke teknologier:

Loven bør undlade at referere til specifikke teknologier, da teknologisk udvikling sker hurtigt, og specifikke referencer kan begrænse fleksibiliteten og aktualiteten af loven. I stedet bør loven beskrive generelle principper for anvendelsen af velfærdsteknologi, hvilket vil gøre det muligt løbende at tilpasse teknologianvendelsen til nye og forbedrede løsninger.

3. Inspiration fra Sverige:

Vi anbefaler at se til den nylige lovgivning på ældreområdet i Sverige, hvor Riksdagen har vedtaget en lov om brug af velfærdsteknologi i ældreomsorgen (marts 2024). Denne lov fastlægger klare rammer for teknologianvendelse, sikrer en proportional tilgang og fremhæver vigtigheden af selvbestemmelse og tryghed for de ældre. Lovens principper kan med fordel indarbejdes i den danske kontekst.

Loven kan ses her: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/betankande/valfardsteknik-inom-aldreomsorgen_hb01sou3/

Her fremgår det bl.a.: Velfærdsteknik inom äldreomsorgen (SoU3)

Möjligheten att använda digital teknik inom hemtjänsten eller i särskilda boendeformer för äldre ska förtydligas. Syftet är bland annat att motverka den osäkerhet som finns i kommunerna och för att stimulera användningen av velfærdsteknik.

Endelig vil vi her benytte lejligheden til at påpege sammenhængen mellem brug af teknologi/velfærdsteknologi på ældreområdet i ældreloven og på sundhedsområdet, som det bl.a. er beskrevet i regeringens sundhedsudspil "Sundhed tæt på dig" fra 18. september 2024. Her fremgår det bl.a., at "Den digitale del af sundhedsvæsenet skal hænge bedre sammen, og digitale løsninger og velfærdsteknologi skal fremover udvikles og udbredes meget mere ensartet i hele landet" og "Regeringen foreslår, at borgere, der kan og vil, skal have ret til at vælge et digital tilbud frem for et fysisk, når det giver mening i forhold til den konkrete behandling."

Med både ældreloven og sundhedsreformen vil det være muligt at sikre helhed og sammenhæng mellem ældreplejen og sundhedsplejen også ift. brug af teknologiske løsninger, velfærdsteknologi og hjælpemidler. Vi håber, at lovtekster også helt konkret vil understøtte disse muligheder, så potentialet kan indfries uden juridiske bespænd.

Danish.Care står til rådighed for en uddybning af vores synspunkter.

Venlig hilsen

Morten Rasmussen

Direktør, Danish.Care

mr@danish.care

+45 2738 7832